

Dokument ta' sessjoni

B10-0072/2024

4.10.2024

MOZZJONI GĦAL RIŻOLUZZJONI

imressqa wara d-dikjarazzjoni tal-Viċi President tal-Kummissjoni/Rappreżentant Għoli tal-Unjoni għall-Affarijiet Barranin u l-Politika ta' Sigurtà

skont l-Artikolu 136(2) tar-Regoli ta' Proċedura

dwar it-tishiĥ tar-reżiljenza tal-Moldova kontra l-indhġil Russu qabel l-elezzjonijiet presidenzjali u r-referendum kostituzzjonali dwar l-integrazzjoni fl-UE
(2024/2821(RSP))

Dan Barna, Petras Auštrevičius, Helmut Brandstätter, Benoit Cassart, Olivier Chastel, Veronika Cifrová Ostrihoňová, Bernard Guetta, Eubica Karvašová, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Urmas Paet, Marie-Agnes Strack-Zimmermann, Eugen Tomac, Hilde Vautmans, Lucia Yar
f'isem il-Grupp Renew

Riżoluzzjoni tal-Parlament Ewropew dwar it-tishih tar-reżiljenza tal-Moldova kontra l-indhil Russu qabel l-elezzjonijiet presidenzjali u r-referendum kostituzzjonali dwar l-integrazzjoni fl-UE (2024/2821(RSP))

Il-Parlament Ewropew,

- wara li kkunsidra r-riżoluzzjonijiet preċedenti tiegħu dwar ir-Repubblika tal-Moldova,
 - wara li kkunsidra l-Ftehim ta' Assoċjazzjoni bejn l-Unjoni Ewropea u l-Komunità Ewropea tal-Energija Atomika u l-Istati Membri tagħhom, minn naħa waħda, u r-Repubblika tal-Moldova, min-naħa l-oħra, li jinkludi Żona ta' Kummerċ Fieles Approfondita u Komprensiva,
 - wara li kkunsidra l-applikazzjoni tar-Repubblika tal-Moldova tat-3 ta' Marzu 2022 għall-adeżjoni mal-UE, u l-għoti sussegwenti ta' status ta' kandidat mill-Kunsill Ewropew fit-23 ta' Ġunju 2022, abbażi ta' valutazzjoni pożittiva mill-Kummissjoni u f'konformità mal-fehmiet espressi mill-Parlament,
 - wara li kkunsidra l-Artikolu 136(2) tar-Regoli ta' Proċedura tiegħu,
- A. billi huwa previst li fl-20 ta' Ottubru 2024, fir-Repubblika tal-Moldova se ssir elezzjoni presidenzjali u referendum kostituzzjonali dwar l-integrazzjoni fl-UE, f'kuntest ta' indhil u tentattivi kontinwi min-naħa tar-Russja biex jiddestabilizzaw is-sitwazzjoni politika u l-proċess elettorali fil-pajjiż;
- B. billi l-Federazzjoni Russa ilha tuża rikatti ekonomiċi, provokazzjoni, diżinformazzjoni, finanzjament illegali tal-partiti politiċi, attakki ċibernetiċi u mezzi ibridi oħra biex tikkomprometti l-istabbiltà, is-sovranià, l-ordni kostituzzjonali u l-istituzzjonijiet demokratiċi tar-Repubblika tal-Moldova; billi l-attivitajiet sovversivi tar-Russja fil-Moldova jfittxu li jikkompromettu l-appoġġ popolari għall-perkors Ewropew magħżul mill-poplu tal-Moldova u jrawmu d-destabilizzazzjoni;
- C. billi waħda mill-għodod użati mill-Istat Russu hija n-network RT iffinanzjat mill-Istat, li mar lil hinn minn attivitajiet tal-media, u sar involut b'mod attiv f'operazzjonijiet ċibernetiċi, influwenza bil-moħbi, akkwist pubbliku militari, u gwerra tal-informazzjoni f'reġjuni varji; billi f'Ġunju 2024, l-Istati Uniti, flimkien mar-Renju Unit u mal-Kanada, esponew l-isforzi tar-Russja biex tinvolvi ruħha f'attivitajiet sovversivi u interferenza elettorali mmirati lejn ir-Repubblika tal-Moldova;
- D. billi f'Settembru 2024, l-Istati Uniti imponew sanzjonijiet fuq tliet entitajiet u żewġ individwi minhabba l-involviment tagħhom fl-azzjonijiet destabilizzanti tar-Russja barra mill-pajjiż, inkluż fir-Repubblika tal-Moldova; billi dawn l-isforzi bil-moħbi inkludew persunal tal-RT li pprovda appoġġ dirett lill-oligarka Moldovan maħrub Ilan Şor, l-awtur ewlieni tal-iskandlu ta' frodi bankarja ta' USD 1 biljun fl-2014; billi, skont id-Dipartiment tal-Istat tal-Istati Uniti, l-RT u l-impjegati tiegħu, inkluża l-kap editur Margarita Simonyan, ikkoordinaw direttament mal-Kremlin biex jappoġġjaw l-isforzi

tal-Gvern Russu biex jinfluwenza l-elezzjoni presidenzjali tal-Moldova ta' Ottubru 2024, bl-għan apparenti li jiġi inċitat l-inkwiet fir-Repubblika tal-Moldova;

- E. billi minkejja l-effetti drammatiċi tal-gwerra fl-Ukrajna, ir-Repubblika tal-Moldova rnexxielha tikkonsolida b'mod sinifikanti d-demokrazija tagħha, tkompli t-trajettorja ta' riforma tagħha u tiżviluppa r-relazzjonijiet tagħha mal-UE, bl-organizzazzjoni, f'Ġunju 2024, tal-ewwel konferenza intergovernattiva dwar l-adeżjoni tal-Moldova mal-Unjoni Ewropea liema fatt jirrappreżenta pass sinifikanti reċenti fl-integrazzjoni Ewropea tal-pajjiż;
 - F. billi l-UE feġġet in-negozjati tal-adeżjoni mar-Repubblika tal-Moldova matul l-ewwel konferenza dwar l-adeżjoni fil-livell ministerjali, li saret fil-Lussemburgu fil-25 ta' Ġunju 2024, wara d-deċiżjoni tal-Kunsill Ewropew tal-14-15 ta' Diċembru 2023 li jinfetħu n-negozjati tal-adeżjoni mal-Moldova, u l-approvazzjoni tal-Kunsill tal-qafas ta' negozjar għal dawn in-negozjati fil-21 ta' Ġunju 2024;
1. Jikkundanna bil-qawwa l-indhul Russu u l-operazzjonijiet ibridi mmirati biex jimminaw il-proċessi elettorali, is-sigurtà, is-sovranità u l-pedamenti demokratiċi tar-Repubblika tal-Moldova qabel l-elezzjoni presidenzjali u r-referendum kostituzzjonali dwar l-integrazzjoni fl-UE li jmiss;
 2. Itenni l-istedina tiegħu lill-awtoritajiet Russi biex jirrispettaw l-indipendenza, is-sovranità u l-integrità territorjali tar-Repubblika tal-Moldova, u jwaqqqu l-provokazzjonijiet u t-tentattivi tagħhom biex jiddestabilizzaw il-pajjiż u jikkompromettu l-ordni kostituzzjonali u l-istituzzjonijiet demokratiċi; itenni l-istedina tiegħu lir-Russja biex tirtira l-forzi militari tagħha mit-territorju tar-Repubblika tal-Moldova u biex tappoġġja r-żoluzzjoni paċifika tal-kunflitt Transnistrijan, f'konformità mal-prinċipji tad-dritt internazzjonali u mad-Dikjarazzjoni tas-Summit ta' Istanbul tal-1999 tal-Organizzazzjoni għas-Sigurtà u l-Kooperazzjoni fl-Ewropa;
 3. Jappella lill-UE u lill-Istati Membri tagħha biex jiżguraw li tingħata l-assistenza kollha meħtieġa lir-Repubblika tal-Moldova biex issaħħaħ il-mekkanizmi istituzzjonali tagħha u l-kapaċità tagħha li tirrispondi għat-theddid ibridu; jappella għal aktar appoġġ tal-UE lir-Repubblika tal-Moldova fil-ġlieda kontra d-dizinformazzjoni, it-theddid ibridu u l-attakki ċibernetiċi; jissottolinja li dan għandu jinvolvi t-tiżni tal-kapaċità tal-Moldova li tiġġieled id-dizinformazzjoni, issaħħaħ l-infrastruttura taċ-ċibersigurtà tagħha u ssahħaħ ir-reżiljenza kontra influwenzi malinni esterni;
 4. Jistieden lill-Kunsill jadotta sanzjonijiet addizzjonali mmirati kontra individwi u entitajiet responsabbli li appoġġjaw jew wettqu azzjonijiet li jikkompromettu jew jheddu s-sovranità u l-indipendenza tar-Repubblika tal-Moldova, kif ukoll id-demokrazija, l-istabbiltà jew is-sigurtà tal-pajjiż, u l-istat tad-dritt; jappella lill-UE u lill-awtoritajiet nazzjonali biex jiżguraw li dawk is-sanzjonijiet jiġu implimentati kif xieraq; itenni l-istedina tiegħu lill-istati u lit-territorji ospitanti rispettivi biex jestraddixxu lil Ilan Şor, Vladimir Plahotniuc u lil individwi oħra li huma mfittxija biex jitressqu l-qorti fir-Repubblika tal-Moldova;
 5. Jenfasizza r-rwol importanti li tiżvolgi l-Missjoni ta' Shubija tal-UE fir-Repubblika tal-Moldova (EUPM Moldova) li taħdem mal-istituzzjonijiet tal-Moldova biex issaħħaħ ir-reżiljenza tas-settur tas-sigurtà tar-Repubblika tal-Moldova fl-oqsma tal-ġestjoni tal-

kriżijiet u tat-theddid ibridu, inklużi ċ-ċibersigurtà u l-ġlieda kontra l-manipulazzjoni tal-informazzjoni u l-indhila minn barranin; jitlob lill-Viċi President tal-Kummissjoni/Rappreżentant Għoli tal-Unjoni għall-Affarijiet Barranin u l-Politika ta' Sigurtà jiżgura li l-EUPM Moldova taħdem bl-aħjar mod possibbli, filwaqt li jqis il-progress u jadatta l-operazzjonijiet tagħha jekk ikun meħtieġ biex tkun effiċjenti kemm jista' jkun filwaqt li jipproponi li estensjoni ulterjuri tal-mandat u tal-kamp ta' applikazzjoni tagħha u jżid ir-riżorsi tal-missjoni; jappella lill-UE u lill-Istati Membri tagħha biex iżidu l-appoġġ tagħhom liċ-Ċentru għall-Komunikazzjoni Strategika u l-Ġlieda kontra d-Diżinformazzjoni tal-Moldova;

6. Ifaħhar l-appoġġ sod tar-Repubblika tal-Moldova għall-Ukrajna mill-bidu tal-gwerra ta' aggressjoni illegali, mhux provokata u mhux ġustifikata tar-Russja; ifaħhar lir-Repubblika tal-Moldova talli laqgħet 1,5 miljun rifuġjat Ukren matul il-gwerra, li minnhom madwar 125 000 għadhom fil-pajjiż;
7. Jafferma mill-ġdid l-impenn tiegħu għall-adeżjoni futura tar-Repubblika tal-Moldova mal-UE u jirrikonoxxi li l-post legittimu tal-Moldova jinsab fl-UE; jirrikonoxxi li x-xewqa tal-poplu tar-Repubblika tal-Moldova li jingħaqad mal-UE tirriżulta minn impenn kondiviz għall-prinċipji demokratiċi, l-istat tad-dritt u d-drittijiet tal-bniedem; jishaq li l-integrazzjoni Ewropea tar-Repubblika tal-Moldova tirrappreżenta mhux biss triq lejn prosperità ekonomika akbar iżda wkoll salvagwardja għall-istabbiltà politika u għas-sigurtà quddiem theddid estern;
8. Jappella għall-aċċelerazzjoni tal-proċess tal-iskrinjar u l-organizzazzjoni f'waqtha tal-konferenzi intergovernattivi sussegwenti, fejn għandhom jinbdew in-negozjati dwar ir-raggruppament 1 dwar il-Prinċipji Fundamentali; jappella lill-UE biex tappoġġja b'mod adegwat ir-riformi relatati mal-adeżjoni billi tiżviluppa strumenti finanzjarji robusti u adattabbli mfassla għall-htigijiet speċifiċi tar-Repubblika tal-Moldova bil-ħsieb li tindirizza b'mod effettiv l-isfidi ekonomiċi u strutturali tagħha, filwaqt li tiżgura li l-pajjiż jibqa' reżiljenti u kapaċi jimplementa r-riformi meħtieġa matul il-proċess tal-adeżjoni tiegħu mal-UE; ihegġegħ l-aċċelerazzjoni tal-integrazzjoni gradwali tal-Moldova fl-UE u fis-suq uniku billi tithalla tipparteċipa f'inizjattivi u programmi godda tal-UE li jagħtu benefiċċji soċjoekonomiċi tangibbli f'oqsma speċifiċi anke qabel ma l-pajjiż jingħaqad formalment mal-UE;
9. Jappella lill-UE u lill-Istati Membri tagħha jipprijoritizzaw u jallokaw riżorsi addizzjonali għall-isforzi biex jiġu appoġġjati l-istat tad-dritt u r-riformi kontra l-korruzzjoni fir-Repubblika tal-Moldova sabiex jiġu indirizzati l-vulnerabbiltajiet, inklużi dawk relatati mal-korruzzjoni fis-settur tas-sigurtà, fis-sistema tal-ġustizzja, fl-amministrazzjoni pubblika u fil-media, li jistgħu jippermettu l-indhila u d-diżinformazzjoni Russi;
10. Itenni l-appoġġ tiegħu għal kooperazzjoni aktar b'saħħitha dwar il-politika ta' sigurtà u ta' difiża bejn l-UE u r-Repubblika tal-Moldova; ifaħhar lir-Repubblika tal-Moldova talli saret l-ewwel pajjiż li ffirmat shubija ta' sigurtà u difiża mal-UE u jappella biex din is-shubija tissarraf f'azzjoni Prattika;
11. Jistieden lill-Istati Membri jżidu l-finanzjament tal-Faċilità Ewropea għall-Paċi għar-Repubblika tal-Moldova biex ikomplu jsaħħu l-kapaċitajiet ta' difiża tal-pajjiż;

12. Itenni t-talba tiegħu lill-UE u lill-Istati Membri tagħha biex jappoġġjaw lir-Repubblika tal-Moldova fit-tiġħ tas-sigurtà tal-enerġija tagħha billi jappoġġjaw il-bini ta' interkonnessjonijiet godda tal-elettriku mal-pajjiżi ġirien; jistieden lill-UE u lill-Istati Membri tagħha jappoġġjaw finanzjarjament il-proġetti tal-effiċjenza enerġetika u tal-enerġija rinnovabbli bħala mod nadif u sostenibbli biex titnaqqas id-domanda għall-enerġija tal-Moldova u tiġi diversifikata l-provvista tagħha;
13. Ihegġeġ lill-Kummissjoni u lis-Servizz Ewropew għall-Azzjoni Esterna jtejbju l-komunikazzjoni strateġika dwar l-UE fir-Repubblika tal-Moldova; jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jkomplu jappoġġjaw il-litteriżmu fil-media u l-indipendenza tal-media, kif ukoll it-tiġħ tal-infrastruttura diġitali kritika tal-Moldova, inkluż permezz tas-sostituzzjoni tas-sistemi tat-teknoloġija tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni ta' oriġini Russa; jappella lill-UE u lill-Istati Membri tagħha biex jespandu u jintensifikaw l-involvement dirett tagħhom maċ-ċittadini tal-Moldova billi jinkludhom fi programmi u proġetti bilaterali u tal-UE varji, bħall-konsultazzjonijiet maċ-ċittadini, u biex irawmu l-konnessjonijiet bejn il-persuni;
14. Jagħti istruzzjonijiet lill-President tiegħu biex tgħaddi din ir-risoluzzjoni lill-Kunsill, lill-Kummissjoni, lill-Viċi President/Rappreżentant Għoli tal-Unjoni għall-Affarijiet Barranin u l-Politika ta' Sigurtà, lill-gvernijiet u lill-parlamenti tal-Istati Membri, lill-President, lill-Gvern u lill-Parlament tar-Repubblika tal-Moldova, lin-Nazzjonijiet Uniti, lill-Organizzazzjoni għas-Sigurtà u l-Kooperazzjoni fl-Ewropa, lill-Kunsill tal-Ewropa u lill-awtoritajiet Russi.